

ÊN -YÎN EKLERİ

- 1."Han" tüm eklerde vardır.
- 2."Y" kaynaştırma ünsüzü yada türemiş bir ses değildir."Han" daki "h" ünsüzün dönüşmüş biçimidir.
- 3.Zaman ekleri haricinde diğer ekler "han" türevidir.Zaman eklerinde "han" hece olarak bulunmuştur.Bu eklerdeki seslilerden sonra beliren "y" ünsüzü "h" dönüşümüdür.
- 4.Her ek sesli ve sessiz biten sözcükten sonra olmak üzere iki biçimlidir.
- 5.Sessizle biten sözcüklerden sonra y [j] ve e [ɛ] ile kaynaşarak ê [jɛ] sesine dönüşmüştür.
- 6.Sesliyle biten sözcüklerden sonra belirir ancak sözcüklere ait "y" ünsüzü gibi okunmaz.Onun kadar belirgin değildir.

ZAMİR

Han>Ha>Ey>O

TAMLANAN EKİ

Sessizden sonra

han>hen>eyn>ey>ê

Sesliden sonra

han>hen>yen>ye>yî

Kıtabê nuštox o
Yazarın kitabıdır
Gayî dewij o
Köylünün öküzüdür

BÜKÜN EKİ

Sessizden sonra

han>ha>he>ey>ê>î

Sesliden sonra

han>ha>he>ey>ye>yî>y

O kitabî geno

O kitabı alıyor

A kêna gayî ana

O kız öküzü getiriyor

BÜKÜNSÜZ ÇOĞUL EKİ

Sessizden sonra

HanHan>Hanan>han>ha>ey>ê>î

Sesliden sonra

HanHan>Hanan>han>ha>ye>yî

Nuştoxî yenê

Yazarlar geliyor

Gayî şonê

Öküzler gidiyor

BÜKÜNLÜ ÇOĞUL EKİ

Sessizden sonra

HanHan>Hanan>han>yan>an

Sesliden sonra

HanHan>Hanan>han>yan

Nuştoxan kitabî nuştî

Yazarlar kitabları yazdılar

Dewujan gayî berdî

Köylüler öküzleri götürdüler

MİŞLİ GEÇMİŞ ZARF DURUM EKİ

Sessizden sonra

han>ha>ey>ê>î

Sesliden sonra

han>ha>ey>ye>yî

Nuştoğan kitabî nuştî bîyê
Yazarlar kitabları yazmışlar

Dewijan gayî berdî bîyê
Köylüler öküzleri götürmüşlar

Ban hetê şuma ra vırazîyayî bîyo
Ev sizin tarafınızdan yapılmış

FİILDEN SIFAT YAPIM EKİ (MİŞLİ)

Sessizden sonra

han>ha>ey>e

Sesliden sonra

han>ha>ey>y

Kıtabê nuştî tıya de bî
Yazılmış kitaplar buradaydı

Gayî fetelnayî uca de bî
Kovulmuş öküzler oradaydı

İSİM YAPIM EKİ

Sessizden sonra

han>yan>yen>eyn>ên

han>yan>yen>ey

han>yan>yın>ın

Sesliden sonra

han>yan>yen>yîn

han>yan>yın

Meyman**ên**-Misafir**lik**

Merdüm**ey**-İnsan**lık**

Merdüm**îye**-İnsan**lık**

Mırabay**yîn**-Maraba**lık**

Vizê**un**-Dünden kalma,düne ait

İSİMDEN SIFAT YAPIM EKİ

Sessizden sonra

han>yan>yen>eyn>ên

Sesliden sonra

han>yan>yen>yîn

Sessizden sonra

han>yan>yın>ın

Sesliden sonra

han>yan>yın

Dar**ên**-Tahta kap

Varan**ın**-Yağmur**lu**

Estey**ın**-Kemik**li**

SIRA SAYI EKİ

Sessizden sonra

han>yan>yen>eyn>ên>în

Sesliden sonra

han>yan>yen>yîn

Sessizden sonra

han>yan>yın>ın

Sesliden sonra

han>yan>yın>ın

Dıyîn-İkinci

Hîreyîn-Üçüncü

Pancın-Beşinci

Hawtın-Sekizinci

ŞİMDİKİ ZAMAN EKİ (HANTA)

Sessizden sonra

hanta>hant>ant>an>en

Sesliden sonra

hanta>hant>ant>an>n

A to rê çayî dana

O sana çay veriyor

Tı tıya ra şona

Sen buradan gidiyorsun

Ez kitabî wanenan

Ben kitabı okuyorum

ŞİMDİKİ ZAMANIN HİKAYE EKİ (HAT +HANT)

Sessizden sonra

hathant>hathan>atyan>atyen>atên>itên

Sesliden sonra

hathant>hathan>hatyan>atyan> ayan> ayen>ayîn

Mı kitab wendêne
Ben kitabı okuyordum

Aye mı rê çay dayîne
O bana çay veriyordu

Şıma tıya ra şîyîne
Siz buradan gidiyordunuz